

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	36300 Французька мова і література та друга іноземна мова
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36300
Назва ОП	Французька мова і література та друга іноземна мова
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.02 Мова і література (французька)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Долинський Євген Володимирович, Марчук Надія Юріївна, Білюк Інна Леонідівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	<i>не застосовується</i>
Дати візиту до ЗВО	19.01.2022 р. – 21.01.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://cutt.ly/cIMgcQ1>

Програма візиту експертної групи <https://cutt.ly/EIMf8Vo>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Французька мова і література та друга іноземна мова» є актуальною для підготовки фахівців зі спеціальності 014 Середня освіта з урахуванням тенденцій розвитку освіти. Дистанційна експертиза підтвердила можливість підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем на ОП на достатньому рівні. Під час роботи ЕГ пересвідчилася, що підстав про схвалення рішення у відмові в акредитації ОП немає. Освітня програма загалом відповідає критеріям акредитації, а виявлені слабкі сторони і недоліки не применшують її значення. Аналіз звіту про самооцінювання, додаткових матеріалів, проведення зустрічей дали підстави вважати, що освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти. Зміст освітньої програми має чітку структуру, її обсяг відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження. Професійна кваліфікація викладачів, їх прагнення до самовдосконалення забезпечують рівень підготовки здобувачів на достатньому для досягнення ПРН рівні. Розробники намагаються максимально враховувати пропозиції стейкхолдерів, які задоволені змістом ОП і підготовкою здобувачів. Політика доброчесності, процедур оцінювання, проведення контрольних заходів, нормативна база ЗВО, а також освітнє середовище й забезпечення матеріальними ресурсами відповідають очікуванням студентів. Усі стейкхолдери й ЗВО загалом демонструють бажання постійно покращувати ОП й активно над цим працюють. Позитивними практиками є: стимулювання ЗВО професійного розвитку викладачів шляхом дієвої системи преміювання; наявність гуртків: «Lexicon», «Translation», «Формування науково-дослідної компетентності майбутнього вчителя французької мови у ЗЗСО». Аналіз критеріїв 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ЕГ обґрунтовує відповідність ОП рівню В. Думка ЕГ – акредитувати ОП «Французька мова і література та друга іноземна мова» у ЧНУ.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ЕГ дійшла висновку, що сильними сторонами та позитивними практиками цієї ОП є: - затребуваність її випускників у регіоні, зважаючи на локацію ЗВО; - залучення роботодавців до участі у роботі атестаційної екзаменаційної комісії; - структура освітньої програми чітка й відображає взаємозв'язок освітніх компонентів: теоретичних, методичних та практичної підготовки; - ОП передбачає достатню практичну підготовку здобувачів та забезпечує формування soft skills; - існує належний баланс між обсягом аудиторної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти; - зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності, а також запитам роботодавців, які виявляють високий рівень задоволення компетентностями випускників програми; - чітке регулювання правил та процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та отриманих у неформальній освіті; - активна реалізація студентоцентрованого підходу; - регулярне оновлення змісту ОК; - постійне підвищення НПП свого методичного рівня у відповідь на виклики сьогодення; - інтернаціоналізація освіти шляхом укладання міжнародних угод про співпрацю між закладами вищої освіти, що є умовою для систематичних академічних обмінів; - доступність інформації щодо форм та заходів контролю на веб-сайті ЗВО та кафедрі романської філології та перекладу; - участь у проєкті AcademIQ «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти», що дозволяє ЗВО імплемувати академічну доброчесність у внутрішню культуру якості; - висока професійна кваліфікація НПП, задіяних у реалізації ОП, що в повній мірі забезпечує досягнення цілей та результатів навчання; - прозорість та публічність процедур добору викладачів; - залученість роботодавців до організації освітнього процесу на різних етапах, професіоналів-практиків до аудиторних занять і спільних заходів; - сприяння закладу вищої освіти професійному розвитку викладачів; - стимулювання й заохочення викладачів, щорічне рейтингове оцінювання відповідно до якого відбувається диференційоване преміювання; - функціонування «Студентської соціальної служби», що забезпечує підвищення рівня соціальної активності здобувачів; - тісна співпраця з іноземними партнерами та Посольством Франції, що дає можливість забезпечити міжнародний обмін та наявність оригінальної фахової літератури; - тісна співпраця з випускниками, роботодавцями та практиками професії на всіх рівнях; - якісний та різносторонній моніторинг зауважень, скарг та пропозицій від всіх учасників освітнього процесу та стейкхолдерів; - абсолютно прозорий на всіх етапах процес перегляду та актуалізації ОП; - загальне позитивне ставлення як ЗВО, так і факультету до конструктивної критики та прагнення до постійного вдосконалення; - доступність всіх необхідних для розуміння своїх прав та обов'язків документів на сайті ЗВО; - велика кількість анкет для обговорення проєкту ОП та чинної ОП для подальшого її оновлення, що забезпечує різностороннє вивчення скарг, пропозицій та рекомендацій.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони ОП не є принциповими та можуть бути легко виправленими при її перегляді: 1) формулювання деяких ПРН (зокрема 13, 16) є занадто обширні; 2) здобувачі вищої освіти цієї ОП не виявляють зацікавленості щодо участі в програмах академічної мобільності та неформальній освіті; 3) у деяких силабусах навчальних дисциплін (Вступ до мовознавства, Вступ до літературознавства, Основи теорії мовної комунікації) відсутні чітко прописані ПРН, які має досягнути здобувач; 4) розбіжності у критеріях оцінювання в окремих ОК; 5) непристосованість сайту до використання особами з порушеннями зору та відсутність процедур забезпечення балансу між правами здобувачів та викладачів в контексті студентоцентрованого підходу ЗВО до навчання. Рекомендації ЕГ з удосконалення слабких сторін: 1) деталізувати/ конкретизувати формулювання зазначених вище ПРН. ЕГ також вважає за доцільне додати до ФК Інклюзивну компетентність, що зазначена у професійному стандарті вчителя ЗЗСО; 2) збільшити кількість кредитів ЄКТС на практику з 24 до 30; 3) впорядкувати теми курсових робіт, щоб вони відповідали методиці навчання іноземних мов та/ або літератури; 4) збільшити кількість дисциплін з вивчення зарубіжної літератури задля забезпечення належного опанування відповідних ПРН, необхідних для підготовки майбутнього вчителя французької мови та літератури; 5) врахувати Професійний стандарт за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» Наказ (Мінекономіки) №2736-20 від 23.12.2020 у подальшому перегляді ОП

«Французька мова і література та друга іноземна мова»; 6) активізувати інформування студентів про переваги та можливості навчання за кордоном як у програмах академічної мобільності, так і участі у заходах неформальної освіти, зокрема стимулювати їх шляхом зарахування набутих у ній результатів під час вивчення окремих НД; 7) викладати конкретизовані критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності у силабусах усіх навчальних дисциплін на ОПП та в цілому уніфікувати структуру силабусів у ЗВО; 8) систематично проводити опитування здобувачів ВО щодо їх задоволеності процедурами інформування, організації та проведення контрольних заходів; 9) розширити практики залучення носіїв мови до викладання на ОП «Французька мова і література та друга іноземна мова», або організувати мовні тренінги для студентів; 10) пристосувати сайт для роботи здобувачів з особливими освітніми потребами (вадами зору).

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі проаналізованої освітньої програми «Французька мова і література та друга іноземна мова» («Підготувати ерудованого конкурентоздатного фахівця – вчителя французької мови, який володіє фундаментальною теоретичною базою фахових дисциплін (філології, педагогіки, психології та методики навчання іноземних мов і культур), сучасними інформаційними технологіями в галузі навчання іноземних мов і культур у закладах загальної середньої освіти, здатними до творчої навчально-методичної діяльності, безперервної самоосвіти та професійного самовдосконалення.») взаємопов'язані з місією та візією Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (далі – ЧНУ), які чітко сформульовані у п. 2.3, 2.4 Концепції розвитку ЧНУ (<https://cutt.ly/v1fQld>). ОП сфокусована на забезпеченні здобувачів вищої освіти належними знаннями в сфері педагогічної освіти, методики навчання іноземних мов, мовознавства та літературознавства, Шляхи реалізації стратегічних цілей Університету та інструменти і ресурси їхнього досягнення окреслено у Р.2 Статуту ЧНУ (<https://cutt.ly/F1pLvL>), зокрема за стратегічну мету та умову подальшого успішного розвитку Університет обирає «підготовку висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринку праці фахівців для наукових та освітніх установ, органів державної влади та управління, підприємств усіх форм власності за всіма рівнями вищої освіти (доктор наук, доктор філософії, магістр, бакалавр, молодший бакалавр) в усіх сферах освіти (відповідно до міжнародних і вітчизняних класифікацій освіти), утвердження національних, загальнолюдських і культурних цінностей», що в цілому корелює з метою цієї ОП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЧНУ враховує позиції і потреби стейкхолдерів щодо формулювання цілей і ПРН, що підтверджено під час онлайн-зустрічей. Під час проведення акредитаційної експертизи ЕГ переконалась у тому, що всі учасники освітнього процесу залучаються до вдосконалення цілей та визначення програмних результатів навчання на регулярній основі через участь у засіданнях робочої групи (Пр-л №3 від 27.02.21 р.) та проходження анкетувань, за результатами яких пропозиції щодо вдосконалення ОП беруться до уваги. Опитування зовнішніх стейкхолдерів засвідчило, що ПРН відповідають потребам їхніх навчальних закладів і, зокрема, 28,6% наголосили, що у цій ОП все добре збалансовано. Водночас 50% роботодавців запропонували збільшити кількість годин на практичну підготовку здобувачів, що вже реалізовано у ОП 2021 р. Анкетування випускників засвідчило, що 53,8% вважають, що ОК, які вони вивчали дозволили їм сформувати необхідні ПРН, і висловили побажання щодо внесення змін у перелік навчальних дисциплін у зв'язку з вимогами часу. Подібна думка була висловлена і здобувачами цієї ОП: 86,2 % респондентів оцінили «достатнім» перелік змісту ОК цієї ОП, однак 27,6% відповіли, що дисципліни, які вони вивчають є необхідними для їхньої професійної діяльності. Аналіз цих опитувань відобразився у внесенні наступних змін: 1) збільшено кількість кредитів на практичну підготовку здобувачів у ЗЗСО (24 кредити); 2) додано ОК 10 «ІТ сервіси та он-лайн ресурси у професійній діяльності вчителя»; 3) урізноманітнено блоки вибіркокових дисциплін у IV; VI; VII та VIII (Ділове писемне мовлення / Основи педагогічного красномовства / Електронні засоби навчання іноземних мов – 3 к. (IV семестр); Філологічний аналіз художнього тексту / Теоретична фонетика / Основи інклюзивної освіти / Вступ до спецфілології – 3 к. (VI семестр); Франкомовна література ХХ ст / Альтернативні методи викладання іноземних мов / Інноваційні підходи до навчання іноземних мов – 3 к. (VII семестр), тощо. Відповідні зміни зафіксовано протоколом № 11 засідання кафедри романської філології та перекладу від 02.04.21 р. Порівняльний аналіз ОП 2018 р. та ОП 2021 р. підтвердив ці зміни у переліку нормативних навчальних дисциплін у циклі загальної

підготовки. Роботодавці засвідчили свою участь у обговоренні цілей та ПРН ОП. Наприклад, присутні на зустрічі Чернявська Емма Рудольфівна та Кулібаба Людмила Василівна (учителі французької мови та літератури, вчителі вищої категорії; вчителі-методисти Чернівецького ліцею № 10) та Мурару Аркадій Георгійович (заступник директора з НВР Байраківського НВК) наголосили, що висловлені побажання було враховано у контексті ПРН 13, 15-16. Також зустріч засвідчила, що Кулібаба Людмила Василівна, була запрошена для проведення атестації здобувачів експертованої ОП у складі комісії №3, що також було підтверджено відповідним наказом про затвердження складу ЕК № 183 від 06.05.2021.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

При визначенні цілей та ПРН ОП ЗВО було враховано тенденції розвитку спеціальності (наказ МОН №776 від 16.07.18 р.), ринку праці, галузевий і регіональний контексти. Тенденції розвитку спеціальності та ринку праці відображені у ПРН 1, 2, 3, 7, 16, 17, 18. Зустрічі зі стейкхолдерами підтвердили, що випускники цієї спеціальності є затребуваними на ринку праці та працевлаштованими роботодавцями тому, що мають належну ґрунтовну теоретичну та фахову практичну підготовку. Реальне регіональне замовлення на підготовку педагогічних робітничих кадрів зумовлене кількістю ЗЗСО у Чернівецькій області (429), з них 59 у Чернівцях. Врахування регіонального контексту зумовлене географічним розташуванням Чернівецької області як прикордонного з Румунією регіона, у якому є 57 ЗЗСО з румунською мовою навчання. З огляду на це, в ОП збільшено кредити на вивчення української мови (ОК 3 та ВК 2) для румуномовних студентів, а також надається можливість вибору сучасної європейської мови (румунської: ВК 8)) для україномовних студентів, що може полегшити їм подальше викладання румуномовним учням французької мови. Досвід восьми аналогічних вітчизняних ЗВО враховано при визначенні співвідношення ОК, які спрямовані на психолого-педагогічну, методичну, професійно-орієнтовану іншомовну та літературознавчу підготовку майбутніх вчителів ЗЗСО. Для порівняння вивчалися програми галузі знань 01 Освіта/Педагогіка Київського національного лінгвістичного університету, Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди тощо. Вивчення досвіду розподілу кредитів на ОП інших ЗВО України посприяло збільшенню кредитів на практичну підготовку, а саме: 6 кредитів на ознайомлювальну педагогічну практику, 8 – на навчальну педагогічну практику, та 10 – на педагогічну практику, що разом з 6 кредитами, які передбачені на підготовку та написання курсових робіт, становить 30 кредитів практичної підготовки загалом. ЕГ пересвідчилася, що при розробці ОП її розробники спиралися на ідеї зарубіжного досвіду, зокрема бельгійської інститутції, Haute École Bruxelles-Brabant (<https://www.defre.be/accueil/>), щодо формування у здобувачів педагогічної освіти цілісного світогляду з розумінням суспільної місії та значення професії вчителя ЗЗСО, який зможе легко розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі інклюзивної освіти у майбутній професійній діяльності. Це зумовило додавання до ВК курсу «Основи інклюзивної освіти». ЕГ вважає за доцільне додати до ФК В1. Інклюзивну компетентність (С.19-20), що зазначена у професійному стандарті вчителя ЗЗСО (<https://cutt.ly/sRuiEXG>). Також на думку, ЕГ видається доцільним переглянути окремі ПРН (13, 16) з урахуванням відповідного переліку Проекту ЄС TUNING, положень Професійного стандарту вчителя (п. 4 Загальні компетентності, п. 5 Перелік трудових функцій (професійних компетентностей, що входять до них, п. 6 Опис трудових функцій).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Затверджений Стандарт вищої освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта (Мова і література (англійська))» відсутній, тому ЕГ керується вимогами Національної рамки кваліфікацій (<https://cutt.ly/nxoLo3M>). ОП 2021 року була затверджена 26 квітня 2021 р., після дати набрання чинності (02.07.20 р.) постанови Кабінету Міністрів України від 25.06.20 р. № 519 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341» (<https://cutt.ly/dxoZUT5>) та відповідає 6 рівню НРК. Резюмуючи, ЕГ констатує, що ця ОП розроблена з урахуванням вимог НРК для відповідного кваліфікаційного рівня, а її реалізація забезпечує досягнення результатів навчання відповідних до дескрипторів НРК: знання – ПРН 2,11, 14; уміння/навички – ПРН 1,4,5,6,8; комунікація – ПРН 3,9,10; автономія і відповідальність – ПРН 7,13, 15,17, 18.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ЕГ дійшла висновку, що сильною стороною цієї ОП є затребуваність її випускників у регіоні, зважаючи на локацію ЗВО. Позитивними практиками в контексті 1 критерію також є залучення роботодавців до участі у роботі атестаційної екзаменаційної комісії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Формулювання деяких ПРН (13, 16) є занадто обширні, тому ЕГ рекомендує деталізувати/ конкретизувати формулювання зазначених ПРН. ЕГ також вважає за доцільне додати до ФК Інклюзивну компетентність, що зазначена у професійному стандарті вчителя ЗЗСО.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на вказані сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації, експертна група дійшла висновку, що освітня програма загалом відповідає Критерію 1 на рівні В, оскільки її цілі корелюють з місією і стратегією ЗВО, при проектуванні було враховано інтереси стейкхолдерів, тенденції ринку праці та регіональний контекст.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз ОП «Французька мова і література та друга іноземна мова» показав, що її загальний обсяг становить 240 кредитів ЄКТС відповідно до ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» щодо організації першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Обсяг освітніх компонентів, які спрямовані на забезпечення загальних та професійних (фахових) компетентностей, становить 75% – 180 кредитів ЄКТС, з яких на практичну підготовку здобувачів виділено 24 кредити ЄКТС. Загальний обсяг вибіркових компонентів становить 60 кредитів ЄКТС, що відповідає нормам чинного законодавства та забезпечує співвідношення 75% (обов'язкових ОК) до 25% (ВК). Аналіз навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти дає підстави стверджувати про відповідність освітньої програми вимогам чинного законодавства. Стандарт вищої освіти за цією спеціальністю відсутній.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналізована програма має чітку структуру, ОК складають досить логічну взаємопов'язану систему і поділені на змістовні блоки. За формою ОП загалом відповідає рекомендаціям МОН (лист від 28.04.2017 р. № 1/9-239). У профілі ОП міститься загальна інформація, сформульовано мету програми, описано предметну область, вказано особливості програми, можливості для подальшого навчання та працевлаштування випускників, окреслено основні підходи до викладання та навчання, а також зазначено види оцінювання результатів навчання здобувачів. Під час дистанційної експертизи було визначено, що ОП має чітку структуру. Опитування науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти це підтвердило. ОП має перелік програмних компетентностей (інтегральна, 12 загальних, 15 фахових) та опис 18 ПРН випускника; інформацію щодо ресурсного забезпечення реалізації програми (кадрове, матеріально-технічне, інформаційне та навчально-методичне забезпечення); перелік компонентів та структурно-логічну схему ОП; відомості про форму атестації здобувачів вищої освіти. Структурно-логічну схему побудовано ступенево за семестрами. Структурно-логічна схема забезпечує опанування фундаментальних філологічних дисциплін (ОК8, ОК9, ОК12, ОК13, ОК14, ОК17, ОК18, ВК6 – 25 кредитів ЄКТС), педагогіки, психології та методики навчання іноземних мов і культур (ОК21, ОК22, ОК23, ОК25, ВК5, ВК6, ВК7, ВК8 – 37 кредитів ЄКТС), літератури (ОК11, ВК7, ВК8 – 14 кредитів ЄКТС), другої іноземної мови (ВК4 – 34 кредити ЄКТС); вміння використовувати новітні методи й форми навчання і контролю знань, сучасні інформаційні технології для викладання французької мови у закладах загальної середньої освіти (ОК10, ВК5, ВК7, ВК8 – 17 кредитів ЄКТС). Практична підготовка передбачає 3 практики (ознайомлювальну, навчальну, педагогічну) у закладах загальної середньої освіти (24 кредити ЄКТС). Підсумкова атестація проводиться у формі кваліфікаційного іспиту зі спеціальності.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП загалом відповідає предметній області спеціальності 014 Середня освіта. ОП передбачає комплексну підготовку фахівців в галузі середньої освіти за рахунок вивчення: 1) психолого-педагогічних та методичних дисциплін: 20 кредитів обов'язкових компонентів (ОК21, ОК22, ОК23, ОК25) і 14 кредитів вибіркових компонентів (ВК5, ВК6, ВК8); 2) філологічних дисциплін: 83 кредити обов'язкових компонентів (ОК6, ОК8, ОК9, ОК12, ОК13, ОК14, ОК17, ОК18) і 34 кредити вибіркових компонентів (ВК4); 3) літературознавчих дисциплін: 9 кредитів обов'язкових компонентів (ОК7, ОК11) і 6 кредитів вибіркових компонентів (ВК7, ВК9); 4) практики: 24 кредити; 5) інших обов'язкових компонентів: 44 кредити (загальноосвітні дисципліни, курсова робота,); 6) кредитів вибіркових компонентів. Підсумкова атестація проводиться у формі кваліфікаційного іспиту, який є підсумковою формою контролю та оцінювання сформованих програмних результатів навчання, а саме: ПРН3, ПРН4, ПРН6, ПРН 14 та знань з освітніх компонентів, що входять до них. Зміст ОП спрямований загалом на підготовку вчителя французької мови та літератури, який володіє теоретичною базою фахових дисциплін (філології, педагогіки, психології та методики навчання іноземних мов і культур), сучасними інформаційними технологіями в галузі навчання іноземних мов і культур у закладах загальної середньої освіти, який викладатиме французьку мову та зарубіжну літературу в ЗЗСО. Вибірковий блок містить компоненти, які дають змогу опанувати другу іноземну мову на достатньому рівні; поглибити загальну філологічну підготовку та вдосконалити навички перекладу. ЕГ зауважує, що в описі характеристики ОП (орієнтація ОП) зазначено «ОП спрямована на підготовку до роботи за такими видами професійної діяльності: освітня (вчитель французької мови та літератури)», проте на вивчення літератури, яка заявлена в назві ОП, відведено 18 кредитів (6 – Історія зарубіжної літератури, 3 – Вступ до літературознавства, 9 – Методика навчання іноземної мови та літератури), що не може забезпечити відповідну фахову підготовку майбутнього вчителя літератури. При цьому на «Практичний курс другої іноземної мови (англійська, німецька)», яка також заявлена в назві ОП, відведено 34 кредити.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОП «Французька мова і література та друга іноземна» передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами дисциплін у обсязі 60 кредитів ECTS (25% від загального обсягу), що відповідає ст. 62, п. 15 ЗУ «Про вищу освіту». Порядок вільного вибору ОК регулюється «Положенням про порядок реалізації студентами ЧНУ права на вибір навчальних дисциплін» наказ №177 від 1.07.2020 (<https://drive.google.com/file/d/18ToSVjeAfalvJrEnY189vLEUAFS9HKFD/view>). Аналіз НП та зустрічі засвідчують, що у ЗВО існує реальний механізм індивідуального вибору здобувачами елективних дисциплін. Під час зустрічі студенти не висловили незадоволення процедурою вибору дисциплін і повідомили, що конфліктних ситуацій під час вибору навчальних дисциплін не виникало. Перелік дисциплін включає дисципліни прив'язані до випускової кафедри і передбачає вибіркові фахові компоненти (представлені в ОП) і освітні компоненти із загальноуніверситетських вибіркових дисциплін. Перелік дисциплін вільного вибору на 2020-2021 р., розміщено на сайті ЧНУ (<http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/021commoncourses>) та на сайті кафедри (http://french.chnu.edu.ua/?page_id=260). Силабуси обов'язкових дисциплін знаходяться у вільному доступі на сайті кафедри за посиланням (http://french.chnu.edu.ua/?page_id=1774). Силабуси вибіркових дисциплін ЧНУ можна знайти у каталозі за посиланням (http://french.chnu.edu.ua/?page_id=1774). Також силабуси до навчальних дисциплін висвітлені на платформі електронного навчання ЧНУ (<https://moodle.chnu.edu.ua/>). Аналіз індивідуальних НП здобувачів вищої освіти другого курсу, наданих за додатковим запитом, підтверджує реалізацію механізму вибірковості, що відображено у структурі документу і записами. За ОП передбачається можливість вільного вибору студентами тем курсових робіт (з переліку, що запропонований кафедрою і знаходиться в силабусі курсових робіт). Це підтверджено під час зустрічі із здобувачами вищої освіти.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП й навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів освіти. Педагогічна практика проводиться для студентів-практикантів освітньо кваліфікаційного рівня «Бакалавр» в загальноосвітніх школах різних типів та складається з трьох змістових модулів (24 кредити): ознайомлювальна практика (3-й та 4-й семестри); навчальна педагогічна практика (5-й та 6-й семестри) та педагогічна практика (7-й семестр). Організація, проведення і підведення підсумків практик регламентується «Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (протокол №7 від 31 серпня 2020 року). Основним її змістом є залучення до навчальної та позанавчальної роботи вчителя іноземної мови. Інформація про зміст цих видів практик подано в силабусі «Педагогічна практика». Аналіз силабусу практик дає підстави стверджувати, що зміст практик дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Роботодавці підтвердили, що вони беруть активну участь у формулюванні цілей і завдань практичної підготовки здобувачів освіти, а також у визначенні її змісту, завдяки постійній комунікації з гарантом та академічним персоналом, що забезпечує реалізацію ОП. Водночас, на думку ЕГ, не зовсім доцільним видається виділення на практику лише 24 кредити, в той час як на курсові роботи виділено 6 кредитів ЕКТС. Вважаємо доцільним збільшення кредитів на практику до 30 кредитів ЕКТС, що відповідає потребам спеціальності 014. Ознайомлення з договорами укладеними з ЗЗСО, ліцеями м. Чернівці, програмами проходження практик, звітною документацією,

яку подають здобувачі, засвідчило належну організацію практичної підготовки студентів. Зустрічі зі здобувачами освіти та випускниками ОП продемонстрували високий рівень задоволеності компетентностями, здобутими та удосконаленими під час практичної підготовки за ОП. Під час зустрічі з роботодавцями була висловлена потреба у збільшенні практичного компоненту підготовки здобувачів освіти, як одного з напрямків розвитку ОП. ЕГ вважає цю пропозицію доцільною.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття здобувачами soft skills на ОП певною мірою передбачено досягненням ПРН 1, 3, 15, 16, 17, 18 тощо. Серед іншого, ОП спрямована на набуття таких соціальних навичок: комунікація у полікультурному середовищі (ОК3 «Українська мова (за професійним спрямуванням)», ВК4 «Друга іноземна мова», ВК8 «Сучасні європейські мови»); вирішення проблем (ОК19 «Здоров'язбережувальні технології та домедична допомога», ОК20 «Психологія загальна, педагогічна та вікова», ОК21 «Педагогіка з основами педагогічної майстерності», ОК25 «Спецкурс «Практикум з проблем викладання іноземної мови у школі»); лідерство, робота в команді (ОК22 «Методика навчання іноземної мови та літератури у ЗЗСО», ОК23 «Методика формування виховної діяльності з ін. мов у ЗЗСО»); застосування інформаційних технологій у професійній діяльності та повсякденному житті (ОК5 «Основи наукових досліджень», ОК10 «ІТ сервіси та он-лайн ресурси у професійній діяльності вчителя», ПП 3 «Педагогічна практика»). Розвиток соціальних навичок також забезпечується під час позааудиторних заходів: гурткова робота, кіноклуб, участь у міжнародних конкурсах, фестивалях АUF, профорієнтаційна робота; через доступність викладачів для спілкування зі студентами, яка реалізується через сайт Електронного навчання ЧНУ, корпоративну пошту, використання інших каналів зв'язку (спільні чати у Viber, Telegram). Здобувачі освіти, випускники та роботодавці під час зустрічей підтвердили, що в межах ОП звертається увага на формування соціальних навичок і фахівці, що завершують навчання за ОП, володіють широким спектром таких навичок і можуть застосовувати їх у професійному житті.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт на момент проведення експертизи відсутній. Освітню програму було розроблено відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Провівши аналіз ОП та навчального плану зазначимо, що обсяг фактичного навантаження здобувачів співвідноситься з обсягом ОП у кредитах і збігається із заявленими ЗВО у відомостях самооцінювання ОП та є оптимальним для досягнення ПРН. Обсяг навчального навантаження студентів регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» наказ № 280 від 1 жовтня 2019 року. Навчальному навантаженню повного навчального року, як правило, відповідають 60 кредитів ЄКТС. Воно може коригуватися впродовж терміну навчання в межах 240 кредитів ЄКТС для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (п. 4.2, ст. 18). Тривалість навчального семестру визначається графіком навчального процесу і робочим навчальним планом ОП на навчальний рік і, як правило, становить половину навчального навантаження відповідного навчального курсу (п. 7.8, ст. 31). Для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр, максимальне тижневе аудиторне навантаження не перевищує 30 годин (п. 7.10, ст. 33), в залежності від курсу (22 – 30 годин на тиждень). Обсяг самостійної роботи студентів може бути в межах 1/3-2/3 загальної кількості годин, відведених на вивчення певної дисципліни, що відповідає (п. 5.6, ст. 24) «Положенню про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича». Обсяг теоретичного навчання, який забезпечує отримання базової кваліфікації з французької мови складає 116 кредитів ECTS (48,3 %). Аналіз силабусів навчальних дисциплін засвідчив, що їх розроблено згідно з вищезазначеними нормативними документами. У силабусах навчальних дисциплін визначено теми самостійної роботи, завдання, кількість годин, перелік рекомендованої літератури, форми контролю за виконанням самостійної роботи тощо. Результати опитувань здобувачів щодо їх фактичного навантаження у співвідношенні з обсягом окремих освітніх компонентів за ОП відсутні у відкритому доступі на сайті ЗВО. Проте узагальнені дані таких опитувань, надані гарантом ОП на запит ЕГ, онлайн-зустрічі зі здобувачами підтвердили, що вони не перевантажені і цілком задоволені збалансованим обсягом годин, відведених, як на аудиторне, так і позааудиторне навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти на ОП «Французька мова і література та друга іноземна мова» не здійснюється. Проте, на думку ЕГ, ЗВО має провести опитування здобувачів ОП щодо необхідності впровадження дуальної форми освіти та врахувати це при перегляді ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

До сильних сторін та позитивних практик належать: 1) обсяг освітньої програми та освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти; 2) структура освітньої програми чітка й відображає взаємозв'язок освітніх компонентів: теоретичних, методичних та практичної підготовки; 3) ОП передбачає достатню практичну підготовку здобувачів та забезпечує формування soft skills; 4) існує належний баланс між обсягом аудиторної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти; 5) зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності, а також запитах роботодавців, які виявляють високий рівень задоволення компетентностями випускників програми; 6) всі програмні результати навчання забезпечуються за рахунок обов'язкових освітніх компонентів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Експертна група рекомендує: 1) збільшити кількість кредитів ЄКТС на практику з 24 до 30; 2) впорядкувати теми курсових робіт, щоб вони відповідали методиці навчання іноземних мов та/ або літератури; 3) збільшити кількість дисциплін з вивчення зарубіжної літератури задля забезпечення належного опанування відповідних ПРН, необхідних для підготовки майбутнього вчителя французької мови та літератури; 4) врахувати Професійний стандарт за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» Наказ (Мінекономіки) №2736-20 від 23.12.2020 у подальшому перегляді ОП «Французька мова і література та друга іноземна мова».

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП «Французька мова і література та друга іноземна мова», загалом відповідає рівню В за Критерієм 2, тому що її структура та зміст є чіткими, загальний обсяг кредитів відповідає вимогам чинного законодавства; в ОП простежується зв'язок між ОК, що уможливує досягнення ПРН, передбачено достатню практичну підготовку здобувачів.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання, ухвалені рішенням Вченої ради університету від 28 грудня 2021 року, оприлюднені на офіційному сайті ЗВО за посиланням (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=80) разом з переліком усіх необхідних документів для майбутніх абітурієнтів (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=15). Додатково покликання на Правила прийому на навчання до ЧНУ розміщено на сторінці сайті кафедри романської філології та перекладу (http://french.chnu.edu.ua/?page_id=2044). Ретельний аналіз правил прийому до ЧНУ дає підстави стверджувати, що процедури прийому на навчання за ОП відповідають вимогам чинного законодавства та є чіткими і зрозумілими, що також підтверджують самі здобувачі вищої освіти, які вступили на навчання у 2021 році. ЕГ не виявила дискримінаційних положень у Правилах прийому, натомість констатує що у зазначеному документі чітко прописані як Загальні, так і Спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти. Додатковою перевагою для абітурієнтів є наявність Центру консультативної підтримки вступників, про який на зустрічі наголосив Звездецький Т.І., відповідальний секретар Приймальної комісії ЧНУ: «Вступники можуть звернутися до консультаційного центру з метою створення електронного кабінету, внесення заяв в електронній формі, завантаження додатка до документа про освіту, на основі якого відбувається вступ, довідки про реєстрацію місця проживання (за потреби), тощо».

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Зарахування на навчання за ОП регулюється Правилами прийому на навчання, (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=80), у яких зазначено, що вступ на перший курс на навчання за цією ОП здійснюється на основі результатів ЗНО та вступних іспитів та/або співбесіди у випадках, передбачених Умовами прийому МОН та правилами прийому ЧНУ. Програми вступних випробувань (співбесід) розміщені у вільному доступі на сайті ЗВО (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=132), які згідно п. 6.8. Правил прийому включають і порядок оцінювання результатів співбесіди, затверджуються головою Приймальної комісії університету не пізніше 31 березня відповідного року вступної кампанії. Якщо абітурієнт одночасно вступає на навчання для здобуття певного ступеня вищої освіти за різними конкурсними пропозиціями однієї спеціальності (спеціалізації спеціальностей 014 «Середня освіта» та 035 «Філологія»), то вступний фаховий іспит він складає лише один раз і його результат автоматично зараховується для участі в конкурсному відборі за іншими конкурсними пропозиціями цієї спеціальності (спеціалізації). Обираючи предмети ЗНО на цій ОП було враховано необхідність перевірки основних базових знань для навчання за ОП. Так, конкурсний відбір для вступу на перший курс навчання на ОП здійснюється на основі сертифікатів Українського центру оцінювання якості освіти з таких предметів: 1): українська мова і література (ваговий коефіцієнт 0,25); 2) історія України/ математика/ біологія/ географія/ фізика/ хімія (ваговий коефіцієнт 0,25); 3) іноземна мова (ваговий коефіцієнт 0,4). Ваговий коефіцієнт середнього бала атестата становить 0,1 бала. Мінімальна кількість балів для допуску до участі в конкурсі становить 100 балів. Згідно Додатку 3 до Правил прийому до Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича в 2022 році вступ на цю ОП на здобуття ступеня бакалавра на основі молодшого спеціаліста за кошти фізичних та юридичних осіб не передбачено.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється п. 7.12, 7.14 Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ (<https://cutt.ly/1I8zpCA>), Р. 3 Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність ЧНУ (<https://cutt.ly/tI6hF1S>), Порядком «Переведення на навчання до ЧНУ імені Юрія Федьковича з інших ЗВО» та «Поновлення на навчання до ЧНУ імені Юрія Федьковича з інших ЗВО» (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=44). Усі зазначені вище документи знаходяться у вільному доступі на сайті кафедри романської філології та перекладу ЧНУ. Ретельний аналіз цих нормативних документів засвідчує, що процедура визнання та перезарахування результатів навчання в інших ЗВО та в результаті академічної мобільності є зрозумілою та структурованою: «Порядок ліквідації академічної різниці визначається Університетом і ЗВО-партнерами відповідно до чинного законодавства. Академічна різниця нормативних і вибіркових навчальних дисциплін за індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти (не більше 10 навчальних дисциплін) складається впродовж семестру після повернення із навчання.» За перезарахування кредитів та оцінок, отриманих під час навчання у ЗВО-партнері з дисциплін, передбачених Договором про міжнародну, академічну мобільність, несе відповідальність випускова кафедра. Експертів ОП має досвід застосування згаданих вище практик, зокрема щодо здобувачок, Салюк І. та Тостановської Н., які навчалися за напрямом французької філології в Лодзькому університеті (з 30.09.2019 до 23.02.2020 та з 24.02.2020 до 30.06.2020 відповідно).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті прописані у Положеннях про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної, в системі формальної освіти) (<https://cutt.ly/LI6v6Cf>). Згідно цього положення ЗВО може визнати результати навчання у неформальній освіті, як додаткові, в обсязі не більше 10% від загального обсягу по конкретній ОП. Механізм звернення є чітким: здобувач вищої освіти звертається із заявою до ректора ЗВО з проханням про визнання результатів навчання у неформальній освіті. До заяви можуть додаватися будь-які документи (сертифікати, свідоцтва тощо), які підтверджують ті вміння, які здобувач отримав під час навчання. Потім створюється фахова комісія, яка приймає рішення про перезарахування чи відмову у перезарахуванні результатів навчання. При перезарахуванні навчальних дисциплін відповідно до рішення фахової комісії, до навчальної картки здобувача вносяться: назва дисципліни, загальна кількість годин/кредитів, оцінка та підстава щодо перезарахування (номер протоколу) чи додаткового зарахування кредитів. У разі негативного висновку фахової комісії щодо визнання результатів навчання здобувач має право звернути з апеляцією до ректора ЗВО. ЕГ встановила на зустрічі зі здобувачами, що на ОП не було практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, однак вони підтвердили, що ознайомлені з процедурою визнання та чинним порядком зарахування результатів неформальної освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

На думку, ЕГ позитивними практиками є: 1) правила прийому на ОП є прозорими та зрозумілими для вступників та враховують особливості зазначеної ОП; 2) правила та процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та отриманих у неформальній освіті чітко регулюються відповідними положеннями та є у відкритому доступі на офіційному сайті ЧНУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ зауважує, що попри створені можливості здобувачі вищої освіти цієї ОП не виявляють зацікавленості щодо участі в програмах академічної мобільності та неформальній освіті. Рекомендується активізувати інформування студентів про переваги та можливості навчання за кордоном як у програмах академічної мобільності, так і участі у заходах неформальної освіти, зокрема стимулювати їх шляхом зарахування набутих у ній результатів під час вивчення окремих НД.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зважаючи на зазначені позитивні практики та рекомендації щодо удосконалення ОП, експертна група дійшла висновку, що аналізована освітня програма відповідає рівню В. Цей рівень обґрунтований чіткістю, прозорістю та доступністю правил прийому на ОП, зрозумілістю процедур визнання результатів навчання в інших ЗВО та неформальній освіті

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Отримані дані під час зустрічей зі здобувачами, НПП, гарантом ОП, аналізу силабусів навчальних дисциплін та сайту ЗВО підтверджують наведену в звіті СО інформацію щодо відповідності форм і методів навчання й викладання заявленим в ОП цілям та ПРН. Форми організації освітнього процесу та основні види навчальних занять визначаються: «Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ» (<https://cutt.ly/1I8zpCA>); «Положенням про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ЧНУ» (<https://cutt.ly/GOrub7R>). Під час реалізації освітнього процесу переважають сучасні інтерактивні методи навчання: інтерактивні лекції, модифіковані семінарські заняття, фахові бесіди/ дискусії, проблемно-пошукові, проєктні, ілюстративні/ демонстративні, евристичні методи навчання. Для розвитку soft skills в освітньому процесі присутні такі види роботи: підготовка рефератів, презентацій, написання есе, проєктні форми роботи. Зустрічі з НПП засвідчили, що викладачі вільні у виборі методів викладання своїх дисциплін. З погляду методики викладання студентоцентрованість досягається завдяки активному використанню компетентнісного та особистісно орієнтованого підходів, проблемно-орієнтованого навчання, взаємонавчання, інтерактивного навчання, навчання через практику. Під час роботи ЕГ з'ясовано, що вищезазначені методи навчання і викладання було пристосовано до умов дистанційного навчання з використанням сервісів Zoom та Google Meet. На період карантину налагоджено зв'язок через месенджери, електронну пошту та платформу дистанційного навчання «Moodle», яка також використовується як електронне сховище матеріалів для наповнення навчальних дисциплін, розробки електронних курсів. Всі учасники освітнього процесу в ЧНУ мають безоплатний доступ до електронних ресурсів ЗВО: інформаційної системи, модульного середовища для навчання, в якому, як було продемонстровано зав. кафедри, док. філол. н., проф. Драненко Галиною Флорівною під час резервної зустрічі, є електронні курси на базі дистанційної платформи «Moodle» з різноманітними завданнями, створені для належного опанування здобувачами ОК та оптимізації організації дистанційної форми навчання. Варто зазначити, що процедури вибору технічних платформ та засобів (змішаного та дистанційного навчання), а також вимоги до їх використання в межах ЗВО неформалізовані. Здобувачі вищої освіти висловлюють задоволення методами навчання і викладання, що використовуються у навчальному процесі. Рівень задоволеності студентів методами навчання і викладання регулярно вивчається за допомогою анонімного опитування та анкетування Google форм. Під час зустрічей з академічним персоналом та здобувачами було з'ясовано, що студенти можуть впливати на добір навчальних матеріалів, студенти мають можливість анонімно висловлювати власні побажання та зауваження щодо навчальних

курсів у анкетній формі. Отже, комплексне застосування визначених форм та методів навчання і викладання дозволяє забезпечити ПРН, що окреслені в ОП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час експертизи встановлено, що учасники освітнього процесу своєчасно одержують доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів у формі силабусів навчальних дисциплін, розміщених на сайті кафедри романської філології та перекладу (http://french.chnu.edu.ua/?page_id=1774). На сайті кафедри представлені зразки матеріалів навчально-методичного забезпечення дисциплін. Окрім цього, інформування здобувачів про освітні компоненти здійснюється під час регулярних зустрічей представників деканату та кафедр факультету іноземних мов зі здобувачами освіти, на початковому етапі вивчення окремих навчальних дисциплін, перед виконанням самостійної роботи, практики, проведенням підсумкового контролю. Інформування здобувачів вищої освіти про особливості організації освітнього процесу відбувається традиційно (дошки розкладів, інформаційні дошки, кураторські години) та через офіційний веб-сайт ЧНУ (<http://chnu.edu.ua/index.php?page=ua/news>). Здобувачам на початку року надають інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, що було підтверджено студентами під час зустрічі. В університеті діє розгалужене інформаційно-комунікаційне середовище (включно з активними сторінками підрозділів у соціальних мережах), а також система дистанційного навчання, за допомогою якої відбувається інформування студентів, надається доступ до навчальних матеріалів з дисциплін ОП. За результатами зустрічей з'ясовано, що здобувачів вчасно та вичерпно забезпечують необхідною та актуальною інформацією, з перешкодами для отримання згадуваної інформації вони не стикалися.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЗВО забезпечує поєднання навчання і дослідження під час реалізації ОП на достатньому рівні. Під час проведення зустрічі зі здобувачами освіти цієї ОП було підтверджено факт залучення здобувачів до наукових досліджень. Здобувачі підтвердили, що ЗВО сприяє розвитку наукових інтересів студентів. Додатковим доказом залучення здобувачів до наукових розвідок є наявні матеріали конференцій, надані ЕГ за запитом, та фотозвіти наукових заходів на сайті факультету. Свої результати досліджень бакалаври мають можливість публікувати з науковим керівником у фахових журналах, представляти на науково-практичних конференціях різного рівня в тому числі і на щорічній студентській науковій конференції, що проводиться кафедрою. Результати опубліковано в «Збірнику матеріалів студентських наукових конференцій Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича факультету іноземних мов» (22-23 квітня 2020 року; 20-22 квітня 2021 року). Здобувачі освіти отримують інформацію від кафедри про конференції і мають можливість апробувати результати досліджень. В університеті щорічно проводиться конкурс наукових робіт молодих вчених, функціонує рада молодих вчених (<http://cys.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02presidium>), де також можна дізнатися про міжнародні гранти, конкурси, стажування. У ЗВО популяризується академічна мобільність, діє «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» наказ №177 від 01.07.2020 (http://interof.chnu.edu.ua/res/interof/Academic%20Mobility_2019.pdf). Під час онлайн зустрічі були наведені приклади студентів Салюк І., Тостановська Н., які навчалися за кордоном. Здобувачі освіти за ОП залучені до роботи наукових гуртків, що функціонують на кафедрі романської філології та перекладу «Lexicon» (http://french.chnu.edu.ua/?page_id=2526), «Translation» (http://french.chnu.edu.ua/?page_id=1557), «Формування науково-дослідної компетентності майбутнього вчителя французької мови у ЗЗСО» (http://french.chnu.edu.ua/?page_id=1765). Метою діяльності наукового гуртка «Формування науково-дослідної компетентності майбутнього вчителя французької мови у ЗЗСО» є поглиблене вивчення студентами методології наукових досліджень в галузі методики навчання ІМ, набуття теоретичних знань науково-дослідної роботи та застосування отриманих знань на практиці, формування у майбутніх вчителів французької мови науково-дослідної компетентності в галузі методики навчання мови і культури. Наукову складову освітнього процесу також підсилює ОК «Основи наукових досліджень» з фокусом на дослідницькій діяльності майбутнього вчителя французької мови. Дослідницька складова є у змісті педагогічної практики, під час зустрічі з ЕГ здобувачі вищої освіти підтвердили, що вони мають можливість апробувати свої ідеї, концепції, дидактичні матеріали під час практики на уроках з іноземної мови та зарубіжної літератури.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Науково-педагогічні працівники постійно оновлюють зміст ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. ОП переглядається по мірі необхідності, але не рідше одного разу на рік. Удосконалення навчальних дисциплін відбувається відповідно до розвитку галузі, пропозицій роботодавців та здобувачів. Під час зустрічей, ЕГ встановила, що освітні програми модернізують відповідно до побажань отриманих від проведених

моніторингів. У зовнішньому моніторингу приймають участь стейкхолдери та роботодавці. Внутрішній моніторинг якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЧНУ проводиться відповідно до положення (<https://drive.google.com/file/d/1BGtjpMStV35WLKnGjoozOwZMjofsBwnK/view>). Перегляд змісту силабусів навчальних дисциплін відбувається на засіданнях кафедри щорічно. Усі навчальні дисципліни ОП мають оновлені силабуси. Регулярне оновлення змісту силабусів, освітніх компонентів засвідчено у протоколах засідання кафедри. Одним з інструментів оновлення змісту ОП є проведення науково-методичних семінарів на рівні кафедр і факультету, що визначають актуальні наукові дослідження та їх реалізацію у викладацькій діяльності. Всі силабуси та зміст навчальних дисциплін оновлюються з урахуванням наукових досягнень викладачів та сучасних методів викладання. Наприклад, зміни у змісті курсу «Методика навчання французької мови і літератури у ЗЗСО» є результатом стажувань к.пед.н, доц. Д. Руснак у м. Льеж (Бельгія, 2019) (Протокол кафедри № 5 від 08 грудня 2020 р.). Доопрацювання електронних курсів дисциплін кафедри на платформі Moodle відбулося завдяки стажуванню, яке викладачі кафедри проходили протягом березня-квітня 2020 р. (Протокол кафедри № 8 від 22 травня 2020 року). Зміни у програмі ОК «Основна мова» є результатом стажування д.ф.н., доц. В. Мойсюк у Французькому Інституті (Київ, 2018) та ІІПО ЧО (Чернівці, 2018) (Протокол кафедри №1 від 27 серпня 2021 р.). Зміни у програмі ОК «Основи наукових досліджень» (к.ф.н, доц. М. Смірнова), внесені відповідно до розпорядження ректора ЧНУ «Про необхідність внесення до змісту навчальних дисциплін висвітлення питань академічної доброчесності» (Протокол кафедри №1 від 27 серпня 2021 р.). Участь викладачів кафедри романської філології та перекладу в літніх університетах організованих Лотаринзьким університетом, академічна мобільність, стажування за кордоном, вивчення кращих європейських практик позитивно вплинули на модернізацію змісту та підходів до викладання ОК на ОП «Французька мова і література та друга іноземна мова». У цілому, зазначене сприяє якісному забезпеченню освітнього процесу за ОП. ЕГ ознайомившись зі змістом силабусів може відзначити достатній рівень викладання за ОП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Викладачі кафедри проходять стажування на базі Чернівецького університету за участі Лотаринзького університету з яким укладено договір про співпрацю (Угода про співпрацю №2015/5512 між посольством Франції в Україні, Французьким інститутом в Україні та Університетською агенцією Франкофонії). Так, починаючи з 2011 року було організовано сім літніх університетів, з залученням іноземних фахівців у галузі викладання французької мови. Стажування під час Літніх університетів пройшли всі викладачі кафедри. Значний досвід для упровадження змін в зміст освіти викладачі набувають під час курсів підвищення кваліфікації, проходження стажувань та участі в проектах. Зазначимо, що інтернаціоналізація діяльності кафедри романської філології та перекладу реалізується завдяки членству ЧНУ в Agence Universitaire de la Francophonie. Приклади міжнародної академічної мобільності викладачів кафедри: Драненко Г. Ф. – викладач Лотаринзького, Руанського університетів; Кутасевич Г. Я. – лектор Центру підвищення кваліфікації Фракофонія (м. Ніцца, Франція). Стажування за кордоном проходили викладачі: Руснак Д. А., Мойсюк В.А., Смірнова М.Р., Стефурак О. В. У викладачів кафедри є достатня кількість закордонних публікацій, зокрема Драненко Г. Ф. є авторка 40 зарубіжних публікацій французькою мовою. Викладачі (Руснак Д. А., Кутасевич Г. Я.) та студенти (Салюк І., Шлей М.) активно приймають участь у міжнародних проектах, конференціях, конгресах. 7-8 травня кафедрою романської філології та перекладу організовано міжнародний колоковіум «Прийняти іншого в своїй мові». Під час огляду бібліотеки, ЕГ дізналася, що в ЗВО є доступ до електронних міжнародних бібліотечних ресурсів та баз даних Web of science, Scopus. В університеті діє «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (протокол №6 від 30 червня 2020 року) (<https://drive.google.com/file/d/1qldRrM9nI2Hs23dnCYhN2vtYw3h0beRe/view>). Як зазначає керівництво ЗВО, до початку пандемії за даною спеціальністю відбувалися обміни студентів та викладачів з французькими ЗВО, проте у зв'язку з карантинними обмеженнями цей процес є відтермінованим.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

До сильних сторін та позитивних практик належать: 1) активна реалізація студентоцентрованого підходу; 2) регулярне оновлення змісту ОК; 3) у відповідь на виклики сьогодення НПП підвищують свій методичний рівень шляхом участі у заходах, присвячених питанням професійного розвитку та дистанційного навчання; 4) ЗВО виконує завдання щодо інтернаціоналізації освіти шляхом укладання міжнародних угод про співпрацю між закладами вищої освіти, що є умовою для систематичних академічних обмінів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: 1) у деяких силабусах навчальних дисциплін (Вступ до мовознавства, Вступ до літературознавства, Основи теорії мовної комунікації) відсутні чітко прописані ПРН, які має досягнути здобувач; 2) низька академічна мобільність здобувачів. Рекомендації: 1) оновити зміст деяких силабусів з метою надання здобувачам більш повної

та зрозумілої інформації щодо результатів навчання; 2) залучати здобувачів на ОП до програм міжнародної академічної мобільності, зокрема шляхом участі в міжнародних програмах обміну, грантових проєктах тощо.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Навчання і викладання за ОП «Французька мова і література та друга іноземна мова» сприяє досягненню заявлених в ній цілей та програмних результатів навчання. Форми та методи навчання і викладання є відповідними вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Здобувачам своєчасно надають доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, які НПП оновлюють на основі сучасних практик у галузі освіти. Рекомендації щодо покращення ОП шляхом участі здобувачів вищої освіти у програмах академічної мобільності та висвітлення інформації про ці можливості на сайті ЗВО та інші виявлені недоліки є несуттєвими та не впливають на якість ОП. Виходячи з викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, критерій 4 знаходиться на достатньому рівні і відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів, критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти регламентуються Розділ 6 «Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ» (<https://cutt.ly/1I8zpCA>), «Положенням Про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії в ЧНУ» (<https://cutt.ly/rOrApeZ>) та «Положенням про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ЧНУ» (<https://cutt.ly/GOrub7R>), у якому зазначено, що основними видами контролю результатів навчання здобувачів є: вхідний (нульовий), поточний, підсумковий, різновидом якого є семестровий, а також атестація випускників. Форми контролю: усний, письмовий, різновидом його є тестовий контроль у письмовій або електронній формі. Система оцінювання передбачає накопичення балів під час теоретичного та практичного навчання і здійснюється за 100-бальною університетською шкалою. Кількість балів при оцінюванні знань здобувача з навчальної дисципліни, що завершується екзаменом чи заліком, визначається вченими радами факультетів/інститутів (як правило 40-50 балів), але кількість балів для поточного оцінювання повинна бути не менше 35 балів. Детальнішу інформацію щодо засобів діагностики успішності та якості навчання здобувачі дізнаються з силабусів ОК. ЕГ переглянула наявні силабуси як обов'язкових, так і вибіркового ОК ОП, які розміщені на сторінці кафедри та зауважує про розбіжності у критеріях оцінювання та в цілому оформленні силабусів окремих ОК (ОК11, ВК5). У результаті аналізу Табл. 3 відомостей СО та силабусів ОК експертна група зазначає, що в цілому критерії оцінювання дозволяють встановити досягнення більшості результатів навчання, заявлених у ОП. На зустрічі зі здобувачами ЕГ пересвідчилась у тому, що вони знають механізм оцінювання та їм повідомляють про проведення контрольних заходів, критерії поточного та контрольного оцінювання заздалегідь.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за цією спеціальністю відсутній. Підсумкова атестація здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти цієї ОП відбувається шляхом складання кваліфікаційного іспиту з основної іноземної мови (<https://cutt.ly/3OrRNjB>), який оцінює результати формування предметно-методичної компетентності випускників та має на меті перевірку й оцінку мовної, комунікативної, країнознавчої компетенції студентів, наявності у них знань з таких нормативних дисциплін, як «Теорія та історія основної іноземної мови», «Стилістика», «Методика навчання іноземної мови та літератури у ЗЗСО», «Сучасні технології вивчення іноземних мов», та регламентується Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії в ЧНУ (<https://cutt.ly/rOrApeZ>), згідно якого студенти забезпечуються програмою комплексного іспиту не пізніше, ніж за півроку до проведення атестації. Також у Положенні зазначено, що атестація випускників за освітнім ступенем «Бакалавр» здійснюється у формі комплексного іспиту з фахової підготовки, або комплексного іспиту зі спеціальності і захисту випускної кваліфікаційної роботи бакалавра, тому ЕГ рекомендує ЗВО розглянути можливість надати здобувачам право обирати між складанням екзамену та захистом кваліфікаційної (бакалаврської) роботи з метою врахування здібностей, інтересів, потреб та мотивації здобувачів.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регулюється «Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ» (<https://cutt.ly/1I8zpCA>) та Додатком до цього положення (<https://cutt.ly/OOr8AKa>), «Положенням про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЧНУ» (<https://cutt.ly/GOrub7R>), силабусами ОК та «Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти» (<https://cutt.ly/1OrmG9K>). Порядок повторного проходження контрольних заходів здобувачами, які одержали під час семестрового контролю незадовільні оцінки і навчаються на контрактній основі, передбачає ліквідацію ними академічної заборгованості до кінця навчального року. Повторне складання іспитів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз – викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом/директором інституту/факультету (п. 3.16.1 «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЧНУ»). Процедури розгляду звернень здобувачів щодо оцінювання (незгоди) регулюються «Положенням про апеляцію на результаті підсумкового семестрового контролю знань студентів ЧНУ» (<https://cutt.ly/4OrO2Ax>) та п. 5 «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії в ЧНУ». Застосування заходів щодо попередження конфліктних ситуацій регламентовано «Положенням про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу у ЧНУ» (<https://cutt.ly/KOr7Qfx>), в якому ретельно описані стратегії та способи вирішення конфліктних ситуацій (розділ 5). З метою запобігання конфлікту інтересів та забезпечення об'єктивності під час оцінювання, наприклад, захист практик (п. 4 «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти») відбувається публічно на відкритому засіданні перед комісією, яку призначає завідувач кафедри. До складу комісії входять відповідальні особи від структурного підрозділу (факультету, інституту), керівники практики від кафедри, керівники практики від баз практики (за можливістю), викладачі кафедри, які викладали студентам дисципліни професійної підготовки. Під час проведення дистанційного акредитаційного візиту ЕГ було встановлено, що у ЗВО існує практика залучення вчителів-методистів ЗЗСО до участі у складі екзаменаційних атестаційних комісій цієї ОП (Кулібаба Людмила Василівна – учитель французької мови та літератури, вчитель вищої категорії; вчитель-методист Чернівецького ліцею № 10, м. Чернівці). Спількування з представниками органів самоврядування та зі здобувачами переконало ЕГ в тому, що випадків оскарження результатів контрольних заходів здобувачами вищої освіти цієї ОП, а також конфліктних ситуацій не було. Здобувачі також відзначили, що у випадку конфліктної ситуації вони можуть звернутися як до куратора, так і в деканат або написати у «скриньку довіри» (<https://mel.chnu.edu.ua/kppp-staff/box>). У ЗВО наявна дієва процедура запобігання та врегулювання конфліктів, але жодного разу не застосовувалась на цій ОП.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності для всіх учасників освітнього процесу визначені у п. 7.16, 7.25 Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ (<https://cutt.ly/1I8zpCA>), Положенні про виявлення та запобігання плагіату (<https://cutt.ly/cOtxNmP>), Етичному кодексі (<https://cutt.ly/nOtcUzD>) та описані у Правилах академічної доброчесності у ЧНУ (<https://cutt.ly/YOtjfnV>), у яких зазначено, що за порушення академічної доброчесності здобувачі освіти притягаються до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента ОП; відрахування з Університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання. Під час зустрічі з адміністрацією, академічним персоналом та здобувачами вищої освіти з'ясовано, що: 1) ЧНУ є учасником проекту AcademIQ «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти», здійснюваного Американськими радами з міжнародної освіти у співпраці з МОН України, Національним агентством з забезпечення якості вищої освіти та Посольством США в Україні; 2) фактів порушення академічної доброчесності не було зафіксовано; 3) здобувачі розуміють, що можуть понести відповідальність за порушення загальноприйнятих правил наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб. Перевірка наукових робіт на наявність академічного плагіату проводиться з використанням програмно-технічних засобів системи UNICHECK. Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють уповноважені особи на кафедрах, призначені наказом ректора університету. Профілактика академічного плагіату в навчальних роботах та наукових працях полягає у проведенні консультативно-інформаційних занять з питань академічної доброчесності для студентів та науковців університету. Популяризація дотримання академічної доброчесності відбувається як на рівні ЗВО, факультетів так і кафедр (<https://cutt.ly/fOtrGVx>). Зокрема, під час зустрічей ЕГ дізналася, що на момент проведення акредитації у ЗВО розробляють Декларацію про академічну доброчесність, яку будуть підписувати всі учасники освітнього процесу. З метою вдосконалення та моніторингу системи освітньої діяльності та дотримання її популяризації академічної доброчесності в ЗВО у кожному основному структурному підрозділі університету створюється на паритетних засадах Етична комісія з НПП, наукових співробітників та студентів спільна для всієї академічної спільноти відповідного підрозділу. Так, на факультеті іноземних мов проводять інформаційні години для студентів 1-го року навчання бакалаврату та магістратури; повторні інформаційні заходи відбуваються напередодні екзаменаційних сесій.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

На думку, ЕГ позитивними практиками є: 1) доступність інформації щодо форм та заходів контролю на веб-сайті ЗВО та кафедрі романської філології та перекладу; 2) ЧНУ є учасником проєкту AcademIQ «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти», що дозволяє ЗВО імплемувати академічну доброчесність у внутрішню культуру якості; 3) у Положенні про виявлення та запобігання плагіату, Етичному кодексі, Правилах академічної доброчесності у ЧНУ чітко прописана процедура протидії порушенням академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1) ЕГ констатує розбіжності у критеріях оцінювання в окремих ОК і рекомендує викладати конкретизовані критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності у силабусах усіх навчальних дисциплін на ОПП та в цілому уніфікувати структуру силабусів у ЗВО; 2) ЕГ рекомендує ЗВО систематично проводити опитування здобувачів ВО щодо їх задоволеності процедурами інформування, організації та проведення контрольних заходів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Загалом, ОП відповідає критерію 5 за визначеним ЕГ рівнем В, недоліки не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти та можуть бути виправлені в процесі подальшої реалізації експертованої ОП. ЕГ вважає, що у ЧНУ наявна достатня нормативна база щодо дотримання принципів академічної доброчесності, засади якої систематично популяризуються серед усіх учасників освітнього процесу, а також констатує, що здобувачі у достатній мірі обізнані з правилами проведення контрольних заходів. Тому ЕГ оцінює відповідність цієї ОП на рівень В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми ID 36300 «Французька мова і література та друга іноземна мова», спеціальність 014 Середня освіта, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Переважна більшість викладачів, які забезпечують реалізацію ОП, мають науковий ступінь кандидата наук у дотичних наукових галузях (передусім, філологічні) і вчене звання доцента. Викладачі мають достатній рівень освітньої підготовки, досвід професійної діяльності, а також наукові публікації відповідно до тематики навчальних дисциплін, які вони викладають. Троє викладачів за ОП мали у 2017-2020 рр. публікації у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus та Web of Science. За даними кадрової таблиці викладачів ОП (таблиця 2 звіту СО) більшість НПП відповідає більше ніж шести підпунктам пункту 38 ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, а саме «Досягнення у професійній діяльності, які зараховуються за останні п'ять років». Під час зустрічі, здобувачі освіти підтвердили, що в межах ОП на регулярній основі проводиться опитування студентів щодо ефективності роботи НПП (якість навчальної дисципліни та викладання). Результати опитування здобувачів свідчать про достатній рівень факховості НПП та задоволеності студентів рівнем викладання навчальних дисциплін. Гарант програми доц. Руснак Д.А. є кандидатом педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – Теорія і методика навчання. Науково-педагогічні працівники, задіяні для реалізації ОП мають науковий ступінь за відповідною спеціальністю та досвід практичної діяльності (з них 3 доктори наук: Драненко Г.Ф., Попович М.М., Мойсюк В.А., 4 кандидати наук: Руснак Д.А., Смірнова М.Р. Кутасевич Г.Я., Стефурак О.В. та 2 асистенти Матвеева О.О., Глех О.В.). Науково-педагогічні працівники регулярно підвищують свою кваліфікацію у вітчизняних та закордонних науково-освітніх закладах. Спількування під час зустрічі з НПП, аналіз інформації на веб-сайтах структурних підрозділів університету, додатково надана інформація щодо базової освіти, підвищення кваліфікації, публікацій засвідчили, що всі викладачі, які залучені до реалізації освітньої програми є висококваліфікованими спеціалістами у предметній області навчальних дисциплін.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів ОНП здійснюється на принципах законності, публічності, відкритості, демократичності. Процедура ґрунтується на Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», Наказі МОН України від 05.10.2015 № 1005 «Про затвердження Рекомендацій щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних НПП та укладання з ними трудових договорів», регламентується «Положенням про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» від 1.02.2016 р. У результаті зустрічі з гарантом програми, керівником відділу кадрів, встановлено, що під час проведення конкурсу на вакантні посади викладачів, в першу чергу, враховується їхній професіоналізм та спроможність забезпечити якісне викладання дисциплін відповідно до цілей ОП. У результаті зустрічі із НПП, підтверджено факт того, що критерії добору є чіткими, прозорими та дійсно втілюються в практику. Основними етапами конкурсу на заміщення вакантної посади є: оголошення конкурсу на заміщення вакантних посад, проведенні відкритого аудиторного заняття, звіт про діяльність, де відображено показники науково-дослідницької, освітньої, міжнародної, наукової, методичної роботи, рейтингові показники тощо. Обговорення кандидатури кожного претендента проводиться в його присутності (або за наявності письмової згоди претендента на обговорення його кандидатури у разі відсутності) на відкритому засіданні кафедри та затверджується на засіданні вченої ради факультету. Під час конкурсного відбору враховується відповідність претендента ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності, показники рейтингу НПП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЗВО активно залучає представників ЗЗСО та приватних компаній до організації та реалізації освітнього процесу на етапі розробки та впровадження ОП, що було підтверджено ЕГ під час зустрічей з представниками роботодавців. У зустрічі з ЕГ взяли участь: Чернявська Емма Рудольфівна – вчитель французької мови та літератури, вчитель вищої категорії; вчитель-методист Чернівецького ліцею № 10; Кулібаба Людмила Василівна – вчитель французької мови та літератури, вчитель вищої категорії; вчитель-методист Чернівецького ліцею № 10; Мурару Аркадій Георгійович – заступник директора з НВР Байраківського НВК (Герцаївський район, Чернівецька область); Крижановська Тетяна Іванівна – заступник директора Мовного Коледжу «Пріоритет», м. Чернівці; Федорук Наталія Михайлівна – заступник директора з навчально-виробничої роботи Вищого професійного художнього училища №5, м. Чернівці, які підтвердили участь у засіданнях кафедр при розробці ОП, а також у наданні відгуків на проект ОП. Представники роботодавців беруть участь у атестації здобувачів вищої освіти, наприклад, вчитель спеціалізованого ліцею №10 з поглибленим вивченням французької мови Кулібаба Л. В. взяла участь у роботі екзаменаційної комісії (червень 2021). Вчителі закладів середньої освіти, керівники практик активно залучаються до практичної підготовки здобувачів вищої освіти під час ознайомлювальної, навчально-педагогічної та педагогічної практик. Вони також запрошуються на захист педагогічної практики і допомагають об'єктивно оцінити набуті компетентності щодо практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Найбільш розповсюдженою формою залучення професіоналів-практиків до освітнього процесу є проходження здобувачами освіти практики в ЗЗСО, а також семінари, конференції та відкриті заняття. Під час експертизи були наведені приклади та підтвержені відомості подані у звіті СО щодо залучення до проведення аудиторних занять представників роботодавців. В період проходження практики, під керівництвом вчителів ЗЗСО у студентів відбувається формування методичної компетентності, формуються soft-skills та вдосконалюється оволодіння іншими фаховими компетентностями. Експертами галузі, що залучені для проведення практичних занять (починаючи з 2 курсу) є габілітовані тьютори з програми підвищення кваліфікації для вчителів французької мови «PRO FLE+» (Кутасевич Г. Я. і Мойсюк В. А.). Крім цього, Мойсюк В. А. з 2011 по 2020 р. була методистом з французької мови при ІППО Чернівецької області; а з 2017 р. є експертом з відбору національних підручників для ЗЗСО. З 2020 викладачі кафедри (Руснак Д. А., Смірнова М. Р., Стефурак О. В., Мойсюк В. А.) задіяні на курсах підвищення кваліфікації для вчителів французької мови при ЧНУ імені Юрія Федьковича. Носії мови час від часу також залучені до аудиторних занять. Наприклад, викладач французької літератури Клод Ешам (м. Париж, Франція) прочитала серію лекцій про французьких письменників (з програми з основної мови 4 курсу). Водночас, ЕГ зазначає, що участь у проведенні аудиторних занять представників роботодавців є епізодичною та несистемною.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Аналіз звіту СО та інтерв'ювання осіб, задіяних у реалізації ОП, виявили, що НПП мають змогу здійснювати систематичне підвищення кваліфікації згідно з затвердженими планами та брати участь у регулярних наукових і

науково-практичних заходах. Для викладачів створено умови участі в проектах і заходах формальної та неформальної освіти (вебінари, онлайн-курси, майстер-класи провідних спеціалістів галузі тощо), які сприяють підвищенню їх професійного рівня. Адміністрація ЗВО стверджує, що підвищення кваліфікації можливе як в Україні, так і за кордоном у закладах вищої освіти, наукових установах, інших закладах, які провадять освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації НПП з якими укладено відповідні договори. Міжнародні стажування для викладачів організовані на базі Чернівецького університету за участі Лотаринзького університету, з яким укладено договір про співпрацю (№2015/5512). ЧНУ є асоційованим членом Університетської агенції Франкофонії з 2017 року. Починаючи з 2011 року було організовано сім літніх університетів, із залученням іноземних фахівців у галузі викладання французької мови. Участь викладачів кафедри в різноманітних стажуваннях підтверджені наявністю відповідних сертифікатів. Підвищення кваліфікації викладачів кафедри здійснюється відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» наказ №123 від 28.09.2020 року. Професійному розвитку викладачів сприяє співпраця з іншими ЗВО, НПП публікують наукові праці у вітчизняних і зарубіжних виданнях (монографії, наукові статті, рецензії). НПП мають публікації, що індексуються у міжнародних наукометричних базах. Навчальні посібники, методичні рекомендації, підготовлені НПП, використовуються здобувачами.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В університеті створено систему стимулювання й заохочення викладачів, яка регламентується «Колективним договором Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича на 2022-2025 рр.» (відповідно до Розділів 3, 6), укладеного між ректором університету та головою первинної профспілкової організації університету. При застосуванні заходів заохочення забезпечується поєднання матеріального і морального стимулювання праці. Заохочення, преміювання викладачів за високі результати трудової діяльності оголошуються наказом ректора. Встановлення індивідуальних надбавок до зарплатної плати в ЧНУ регулюється «Положенням про встановлення індивідуальних надбавок до зарплати професорсько-викладацького складу Чернівецького національного університету» (Додаток 2 до колективного договору). За зразкове виконання службових обов'язків та інше, застосовують такі види заохочення працівників: подяка, грамота, премія (Сторінка 16, «Правила внутрішнього трудового розпорядку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» від 24 квітня 2017 року). Разові преміювання, для стимулювання трудової діяльності працівників ЧНУ окреслені у «Положенні про порядок преміювання працівників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (Додаток 6 до колективного договору). Зі слів проректора по науці ЕГ дізналася, що в університеті діє рейтингове оцінювання окремо діяльності кафедр і окремо НПП в залежності від посад. Для такої оцінки у закладі розроблені анкети рейтингового оцінювання які щорічно затверджуються на Вченій раді університету. Ця анкета враховує різні види діяльності викладачів і кафедр (наукова, методична, культурно-мистецька). Високі бали виставляються за друк статей в міжнародних наукометричних виданнях (Scopus, Web of science), підготовку переможців в студентських міжнародних конкурсах. Зразок анкет розміщено на сайті університету в розділі «Наукова діяльність». Ректор університету наголосив, що кафедри преміюються згідно вищеописаного рейтингу, кошти виділяються з фонду економії зарплатної плати. Усі кафедри університету розділені на 3 частини, кафедри, що у верхній частині рейтингу отримують вище матеріальне заохочення, з розрахунку на одного викладача, кафедри з середньої частини нижче матеріальне заохочення, кафедр, що знаходяться в нижчій частині рейтингу залишаються без матеріального заохочення. В середньому, на преміювання одного викладача було виділено 4600 грн, на співробітника допоміжного персоналу – 2500 грн. Отримувачем і подальшим розпорядником коштів між викладачами були кафедри. Таким чином відбувається матеріальне стимулювання викладачів. Також існує окремий вид стимулювання для викладачів і студентів, що залежить від результатів участі у Всеукраїнських і Міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, олімпіадах.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, в повній мірі забезпечує досягнення цілей та результатів навчання, усі викладачі мають відповідність за академічною кваліфікацією. Процедури добору викладачів є прозорими та публічними. Роботодавці залучаються до організації освітнього процесу на різних етапах, професіонали-практики до аудиторних занять і спільних заходів. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів. В університеті створено систему стимулювання й заохочення викладачів, запроваджено щорічне рейтингове оцінювання відповідно до якого відбувається диференційоване преміювання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1) ЕГ вважає за доцільне розширити практики залучення носіїв мови до викладання на ОП «Французька мова і література та друга іноземна мова», або організувати мовні тренінги для студентів. 2) Викладачам кафедри романської філології та перекладу рекомендовано інтенсивніше публікуватися у виданнях, що індексуються в наукометричних базах (Scopus, Web of science), адже наявна кількість публікацій в цих базах є невисокою.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на вище перераховані переваги та недоліки, експертна група дійшла до висновку, що ОП загалом відповідає вимогам за Критерієм 6. Враховуючи отриману інформацію та вагу підтверджуючих її фактів, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОП Критерію 6, тому цей критерій оцінюємо як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси ЗВО та факультету в цілому забезпечують навчання за ОП. Бібліотека (<https://cutt.ly/gOyGQXc>) містить всю необхідну літературу, якої, за словами здобувачів, вистачає кожному. Окремо на кафедрі зберігається значна кількість підручників (франкомовні енциклопедії та двомовні спеціалізовані словники, оригінальні твори французьких письменників, закордонні та вітчизняні підручники, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації, інші навчальні та допоміжні матеріали на паперових носіях), необхідних для роботи здобувачам та викладачам. Забезпечення фахової літератури здійснюється завдяки тісній співпраці факультету та кафедри з Посольством Франції в Україні та іншим міжнародним проектам (<https://cutt.ly/BOyHuNm>). В період дистанційної роботи бібліотека забезпечує наповненість онлайн-ресурсів, якими, за словами здобувачів та директора бібліотеки, вони користуються досить часто (<https://cutt.ly/wOyHjYc>). Приміщення корпусу, де проходить навчання, містить лінгафонні кабінети (ауд. 313, 316) та спеціально обладнані (комп'ютерами та гарнітурою, проекторами тощо) аудиторії. До комп'ютерних класів доступ є вільним, чим здобувачі, за їх словами, активно користуються. В корпусі є мережа Wi-Fi. Здобувачі забезпечені гуртожитками.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності є безкоштовним, що підтвердили всі учасники освітнього процесу під час зустрічей. Задля зручності на сайті ЗВО створений розділ «Оплата послуг» (<https://cutt.ly/3OyHFzi>), де розміщені посилання на оплату всіх видів послуг, що надає університет (навчання, проживання в гуртожитку та екскурсії).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище ЗВО є безпечним для життя та здоров'я учасників освітнього процесу. Фізичну безпеку учасників освітнього процесу ЗВО підтримує регулярним інструктажем з техніки безпеки, що фіксуються в академічних журналах. Корпуси проходять технічний огляд. За необхідності можна звернутися в медпункт або міську студентську поліклініку. Під час пандемії ЗВО забезпечує вакцинацію учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/EOyJaVo>). В ЗВО функціонують «Правила внутрішнього трудового розпорядку в ЧНУ», що забезпечують повагу до особистої гідності, шанування національних і релігійних переконань кожного учасника освітнього процесу. В університеті на базі факультету педагогіки психології і соціальної роботи з 23.12.2019 функціонує соціально-психологічний центр (<https://cutt.ly/5OyJoXL>) згідно з «Положенням про соціально-психологічний центр ЧНУ» (<https://cutt.ly/bOyJ4dT>), який проводить регулярні анонімні опитування серед здобувачів. В разі необхідності, можна звернутися в центр напряму. Під час зустрічі представники психологічної служби зазначали, що проблеми, з якими звертаються здобувачі зазвичай мають побутовий характер та вирішуються швидко, з серйозними проблемами здобувачі за час існування ОП не звертались. Студенти ознайомлені з можливістю отримати психологічну допомогу чи консультацію.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЧНУ забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів, керуючись Законом України «Про вищу освіту», Статутом ЧНУ (<https://cutt.ly/cOyKfP5>) та рядом інших допоміжних документів (<https://cutt.ly/cOyKAJc>). В університеті діють угоди з іноземними ЗВО, що уможливають міжнародний обмін (можливості навчання за обміном або на інших умовах можна прослідкувати за посиланням <https://cutt.ly/IOyKFXs>). Студенти з інформацією ознайомлені, проте зазначають, що під час карантинних обмежень не користувалися такими можливостями. За високі успіхи у навчанні або активну суспільну діяльність здобувачі мають змогу отримати матеріальне заохочення у вигляді грантів чи стипендій (<https://cutt.ly/2OyKZDS>). Консультативну підтримку ЗВО забезпечує організацією консультацій та гуртків різної тематики, на які доступ є відкритим. Здобувачі відвідують подібні заходи, зокрема гурток з популяризації академічної доброчесності (ЗВО є учасником проекту AcademIQ «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» <https://cutt.ly/ROyK3fh>), конференції з роботодавцями за спеціальністю тощо. Соціальну підтримку отримують здобувачі таких категорій, як напівсироти, сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, малозабезпечені, ті, що мають дітей, ті, що проживають у гірських районах, інваліди, чорнобильці, діти учасників бойових дій. У ЗВО функціонує «Студентська соціальна служба» (<https://cutt.ly/AOyLFWr>, <https://cutt.ly/5OyLOSJ>). Інформаційну підтримку ЗВО забезпечує безперешкодним доступом до сайту, що є основним та офіційним джерелом поширення інформації університету, та його коректною роботою (<https://cutt.ly/3OyLCLO>). Інформаційна політика також здійснюється за допомогою кураторів, деканату, викладачів, безпосередньо під час занять, та органів студентського самоврядування. Окрім того, серед студентів існують чати в різних соцмережах. Під час зустрічі зі здобувачами, випускниками та студентським парламентом спостерігалася їхня повна ознайомленість з усією необхідною та важливою інформацією і задоволеність доступністю такої інформації.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Задля створення умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами ЗВО, підпорядковується «Положенню про організацію освітнього процесу в ЧНУ» (<https://cutt.ly/9OyL2hL>). В ЗВО створений документ, що регулює порядок супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп, а також надання їм соціально-психологічної допомоги (<https://drive.google.com/file/d/1Qu3rUXgpKiiBQlxiMQP3z-Jw-V5sweGq/view>). Приміщення ЗВО частково або повністю забезпечені необхідними засобами переміщення (<https://cutt.ly/WOyZFFt>). Окрім того, в університеті функціонує дистанційна платформа для навчання Moodle, де розміщено електронне наповнення дисциплін ОП та функціонують електронні формуляри та бібліотека (<https://cutt.ly/7OyXudf>), де можна отримати доступ до необхідних матеріалів. Сайт ЗВО не має необхідних пристосувань для людей з порушеннями зору.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика і процедури вирішення та запобігання конфліктних ситуацій в ЗВО регулюються рядом документів: Законом України «Про запобігання корупції», Кодексом України про адміністративні правопорушення, «Правилами академічної доброчесності у ЧНУ ім. Ю. Федьковича від 28.11.2016», «Положенням про виявлення та запобігання академічному плагиату», та «Етичним Кодексом ЧНУ» тощо. Згідно з «Положенням про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://cutt.ly/oOyXjdH>), ЗВО спрямовує свою діяльність на запобігання конфліктним ситуаціям (Пункт 3 та 7), проте документ містить і процедури врегулювання конфліктів та відповідальності (Пункт 5 та 8). Серед здобувачів проводяться регулярні анкетування, які містять блок питань про порушення їх прав. На сайті створено спеціальний розділ, де можна ознайомитися з загальною інформацією та звернутися за підтримкою (<https://cutt.ly/YOyXoHn>). «Правила внутрішнього розпорядку у студентських гуртожитках Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» визначають основні вимоги щодо організації життєдіяльності у студентських гуртожитках університету, регулюють взаємовідносини здобувачів освіти поза навчальним процесом. ЗВО є учасником проекту AcademIQ «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (<https://cutt.ly/ROyK3fh>), здійснюваного Американськими радами з міжнародної освіти і співпраці з Міністерством освіти і науки України, Національним агентством з забезпечення якості вищої освіти і Посольством США в Україні, та проводить активне ознайомлення учасників академічної спільноти з фундаментальними принципами академічної доброчесності як суспільного блага та питання навчання й викладання, з випадками порушень академічної доброчесності, зі способами дослідження академічної доброчесності, обговорення та популяризацію кращих міжнародних практик та досвіду для використання в академічному дискурсі України. На питання, чи захищає ЗВО від зловживання здобувачів студентоцентрованим підходом ЗВО до роботи, викладачі відповідали, що їхні особисті кордони часто порушуються, проте вони готові йти далі назустріч здобувачам, аби навчання було комфортним та давало якомога більше результату. За ОП конфліктних ситуацій не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

На думку, ЕГ позитивними практиками є: 1) чіткість, впорядкованість, прозорість та повна доступність всіх необхідних документів, що регулюють діяльність ЗВО в контексті критерію 7; 2) участь у проєкті AcademIQ «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти», як гарант постійної актуалізації практик запобігання конфліктам інтересів та синхронізації зі світовою науковою спільнотою; 3) функціонування «Студентської соціальної служби», що забезпечує підвищення рівня соціальної активності здобувачів; 4) тісна співпраця з іноземними партнерами та Посольством Франції, що дає можливість забезпечити міжнародний обмін та наявність оригінальної фахової літератури.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкою стороною ЕГ вважає непристосованість сайту до використання особами з порушеннями зору та відсутність процедур забезпечення балансу між правами здобувачів та викладачів в контексті студентоцентрованого підходу ЗВО до навчання, адже, за їх словами, їх особисті кордони часто порушуються. Радимо пристосувати сайт для роботи здобувачів з особливими освітніми потребами. Задля комфортної співпраці обох сторін та виховання в здобувачів поваги до своїх колег (що є невід'ємною частиною студентоцентрованого підходу до навчання, адже тільки поважаючи інших, здобувач матиме навичку встановлювати, розуміти і відстояти свої особисті кордони), рекомендуємо проводити як серед НПП, так і серед здобувачів тренінги, лекції чи будь-які інші види інтерактивів з просвітницькою метою на вищезгадану тематику.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Матеріально-технічне забезпечення ЧНУ є на досить високому рівні для навчання та наукової діяльності. Потужна робота кожної зі структур, яка контролює та підтримує здійснення освітньої діяльності, свідчать про відповідність ОП рівню В за Критерієм 7, оскільки виявлені недоліки не перешкоджають освітньому процесу та можуть бути усунуті за короткий термін.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедура внутрішнього забезпечення якості ОП регламентується двома Положеннями: Положення про порядок проведення внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/G0yTVpJ>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/H0yT8To>), та рядом інших документів, з якими можна ознайомитись за лінком <https://cutt.ly/j0yYrBV>. У Розділі 2 Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича зафіксовано обов'язкове залучення фахівців з інших споріднених кафедр, потенційних роботодавців, представників професійної спільноти, студентів старших курсів споріднених спеціальностей та випускників, які здобули освітній ступінь магістра в минулі 2-3 роки та прописані етапи створення ОП, а у розділі 3 - порядок моніторингу та постійного оновлення, зокрема, у пункті 3.3. зазначено, що «критерії», за якими відбувається моніторинг та удосконалення освітніх програм в Університеті в процесі їх реалізації, формуються як у результаті зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками, партнерами та роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку спеціальностей та потреб суспільства. Під час експертизи роботодавці та здобувачі підтвердили свою залученість до перегляду та оновлення ОП, насамперед, через постійного тестування на рівень задоволеності ОП та її відповідності ринку праці та суспільним запитам. Згідно з Пунктом 3.8. «Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» освітні програми переглядаються по мірі необхідності, але не рідше одного разу на 4 роки рівня вищої освіти першого (бакалаврського).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Відповідно до Пункту 3.6. «Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://cutt.ly/AOyfW8T>) освітні програми регулярно переглядаються і удосконалюються робочими групами із залученням студентів та інших стейкхолдерів. Здобувачі підтверджували, що моніторинг рівня актуальності ОП серед них проводиться як шляхом анонімних онлайн-опитувань, так і під час робочих зустрічей на рівні факультету (з прикладом анкети, яка використовувалася під час останнього оновлення ОП можна ознайомитись за посиланням (<https://cutt.ly/1OyfVdg>)). Крім того, за словами здобувачів, вони під час проходження практики мають подати інформацію про актуальність ОП, з огляду на використання здобутих навичок під час роботи в школі. Органи студентського самоврядування є учасниками Вченої ради, де мають можливість висловити конструктивні зауваження. З результатами опитувань можна ознайомитись на сайті в розділі «Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» (<https://cutt.ly/7Oy1rmT>), (<https://cutt.ly/MOy1u1d>). Результати опитувань обговорюються, після того приймаються рішення щодо оновлення ОП, що фіксуються в протоколах засідання кафедри, наприклад, Протокол з від 27.02.2021, де на засіданні проєктної групи були обговорені результати опитувань, та Протокол № 11 засідання кафедри від 2.04.2021, де фіксувалися рішення про їх врахування при внесенні змін до ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Співпраця з роботодавцями проходить постійно, про що вони зазначали під час зустрічі та регулюється Пунктом 3.3 «Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://cutt.ly/AOyfW8T>). Роботодавців залучають до засідань кафедр, де вони можуть висловити свою думку особисто або ж зв'язок з ними відбувається в дистанційному режимі, зокрема, в телефонному та за допомогою розсилки на пошту опитувань та онлайн-анкет. Свою думку можна висловити також на сайті кафедри за посиланням <https://cutt.ly/GOyzW8b>. Роботодавці зазначали, що до їх порад прислухаються, зокрема, вони звертались з проханням збільшити кількість кредитів на активну практику і їх зауваження були взяті до уваги та дещо збільшено обсяг. Проте на даному етапі, кожен з них констатував все ще недостатню кількість кредитів, не дивлячись на останні зміни. З результатами опитування роботодавців можна ознайомитись за посиланням <https://cutt.ly/QOyEoB7>.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Зустріч з випускниками підтвердила їх тісну співпрацю з кафедрою і факультетом. Вони є постійними спікерами на різноманітних лекціях та майстеркласах, їх думку часто враховують задля забезпечення якості ОП та її актуалізації. Кар'єрний шлях випускників відслідковується безпосередньо через регулярні контактування та за допомогою Асоціації випускників (<https://cutt.ly/LOynuYG>), про яку зазначили під час експертизи. Членом Асоціації може стати кожен випускник ЧНУ, вона має свій статут (<https://cutt.ly/fOynZk5>), що забезпечує її функціонування та можливості учасників. Окрім того, з випускниками співпрацює Відділ кадрів (<https://cutt.ly/AOymOhi>) та Студентське бюро, яке має на меті сприяти працевлаштуванню студентів і випускників всіх факультетів університету. Також в ЗВО та на факультеті постійно проходить ярмарок вакансій для студентів та випускників (<https://cutt.ly/7OyQnsF>), що регулярно проводиться Університетським центром кар'єри при профспілковій організації студентів ЧНУ (<https://cutt.ly/XOyQJyR>). Здобувачі зазначали, що активно беруть участь в таких заходах. З результатами моніторингу кар'єрного зросту випускників можна ознайомитись за посиланням <https://cutt.ly/uOymReJ>.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Згідно з Пунктом 3.8. Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича освітні програми переглядаються по мірі необхідності, але не рідше одного разу на 4 роки рівня вищої освіти першого (бакалаврського). В самоаналізі ОП факультет зазначає, що перегляд відбувається не рідше, ніж раз у рік. Згідно з відомостями СО, під час здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм з метою її вдосконалення було виявлено, що кількість кредитів на практичну підготовку (15 кредитів) не задовольняє сучасним вимогам Концепції розвитку педагогічної освіти, тому робоча група прийняла рішення розширити кредити на практичну підготовку до 30 кредитів за рахунок скорочення кредитів на інші дисципліни (Наказ № 185 від 11.05.2021). Під час зустрічі роботодавці підтверджували збільшення кількості кредитів для практики, проте всі висловили думку, що це все ще не є достатнім. На сайті кафедри розміщено анкети та результати останнього перегляду (<https://cutt.ly/IOyRVm8>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Аналізована ОП акредитується вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Аналіз ВСО, нормативно-правової бази ЗВО, результатів опитування здобувачів вищої освіти, онлайн зустрічі ЕГ із фокус-групами, зокрема з НПП та іншими представниками академічної спільноти, залучених до освітньої діяльності за ОП, продемонстрували, що у ЗВО сформована культура якості вищої освіти. Система взаємодії всіх учасників навчально-освітнього процесу є досить злагодженою на всіх етапах реалізації ОП. Серед роботодавців, випускників, стейкхолдерів та здобувачів регулярно проводиться моніторинг відповідності ОП сучасним вимогам. Кафедра, вчена рада, викладачі та студентський парламент активно опрацьовує зібрану інформацію та, за можливості, швидко на неї реагує. Під час фінального брифінгу ректор університету зазначив, що після кожної акредитації ЗВО практикує обговорення зауважень та пропозицій аби за можливості застосовувати це і на інших ОП, що говорить про адекватне сприйняття конструктивної критики та готовність до швидкої і продуманої реакції на неї.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

На думку, ЕГ позитивними практиками є: 1) тісна співпраця з випускниками, роботодавцями та практиками професії на всіх рівнях; 2) якісний та різносторонній моніторинг зауважень, скарг та пропозицій від всіх учасників освітнього процесу та стейкхолдерів; 3) абсолютно прозорий на всіх етапах процес перегляду та актуалізації ОП; 4) загальне позитивне ставлення як ЗВО, так і факультету до конструктивної критики та прагнення до постійного вдосконалення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкою стороною в контексті Критерію 8 ЕГ вважає неузгодженість в питаннях обсягу практичної підготовки з побажаннями роботодавців, які зазначали, що їх пропозиції про збільшення практики раніше були почуті і внесені до ОП, проте кредитів поки все ще замало. Факультету варто ще раз узгодити кількість кредитів для практичної підготовки з рекомендаціями роботодавців та актуалізувати це в ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Діяльності ЗВО у контексті внутрішнього забезпечення якості ОП, наявність чітких процедур моніторингу і вчасного реагування на виявлені недоліки в реалізації ОП та загальна сформованість культури якості вищої освіти, дає підстави вважати відповідність Критерію 8 рівню В. Окреслені недоліки можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в ЧНУ зазначено у Статуті університету, Колективному договорі ЧНУ та в ряді інших документів (<https://cutt.ly/3OyosEt>). Під час експертизи

було встановлено, що правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для кожного, проте сайт не містить опції роботи для людей з проблемами зору. Під час зустрічей експертної групи з роботодавцями, академічним персоналом, НПП, здобувачами та іншими стейкхолдерами освітнього процесу було з'ясовано, що відповідні правила та процедури є зрозумілими, чіткими, позитивно сприймаються та послідовно виконуються всіма членами академічної спільноти.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

На веб-сайті кафедри за посиланням <https://cutt.ly/xOyoHVa> був розміщений відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін, що підтверджували учасники академічної спільноти. Крім того, роботодавці зауважували, що були залучені особисто до обговорення проекту ОП на засіданнях кафедр. За вищевказаним посиланням можна ознайомитись з результатами обговорень та рецензіями стейкхолдерів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Доступ до розділу сайту, де розміщена програма та навчальний план, мають всі учасники академічної спільноти (<https://cutt.ly/NOy2ZZw>). Описи та силабуси (робочі програми навчальних дисциплін) всіх ОК, включених до неї за посиланням у відповідному розділі сайту кафедри <https://cutt.ly/oOotB8n>.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

На думку, ЕГ позитивними практиками є: 1) доступність всіх необхідних для розуміння своїх прав та обов'язків документів на сайті ЗВО; 2) чіткість, зрозумілість та прозорість всіх правил; 3) велика кількість анкет для обговорення проекту ОП та чинної ОП для її подальшого оновлення, що забезпечує різностороннє вивчення скарг, пропозицій та рекомендацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Сайт не містить опції роботи для людей з проблемами зору, рекомендуємо оновити сайт та налаштувати його роботу так, аби забезпечити доступ до інформації всім групам учасників освітнього процесу.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу врегульовані у відповідних нормативних документах ЗВО, доступ до яких є прозорим. На сайті ЗВО розміщено докладну та достовірну інформацію для кожного учасника освітнього процесу. Перелічені позитивні практики дають підстави вважати відповідність Критерію 9 рівню В. Окреслені недоліки можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Білюк Інна Леонідівна

Члени експертної групи

Долинський Євген Володимирович

Марчук Надія Юріївна